

ת"פ 12166/01/13 - מדינת ישראל נגד בן בן עמי (עציר) - נדון, יוסף שממה, יוסף קובודי (עציר) - נדון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 12166-01-13 מדינת ישראל נ' בן עמי(עציר) ואח'

בפני כב' השופט בני שגיא, סגן נשיאה

המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ורד ליכטר-סול
נגד
הנאשמים: 1. בן בן עמי (עציר) - נדון
2. יוסף שממה
3. יוסף קובודי (עציר) - נדון
ע"י ב"כ עו"ד מאיה סטול

גזר דין - נאשם 2

כללי

1. על פי עובדות כתב האישום, ביום 2.1.13 בסמוך לשעה 11:55, הגיעו הנאשמים לרח' יחזקאל 4 בחולון, והתפרצו בצוואת לדירת המגורים השייכת לגב' ריעאני (להלן - **הדירה**). הפריצה בוצעה באופן בו נאשמים 1 ו-2 נכנסו לדירה דרך חלון חדר הכביסה ונאשם 3 תצפת על הנעשה מחוץ לדירה. שלל הגניבה כלל תכשיטים רבים, לרבות שרשראות זהב, עגילי זהב, שעון זהב וטבעות זהב עם יהלומים. בנסיבות אלה החזיקו נאשמים 1 ו-2 כלי פריצה (לום) המשמש, בין היתר, לפתיחתן האלימה של דלתות מבנים ושבירת מנעולי תליה. שוטרים שהוזעקו למקום לכדו את נאשמים 1 ו-2 בעודם מחזיקים בשלל הגניבה, ואילו נאשם 3 נתפס לאחר שניסה להימלט.

נאשמים 1 ו-2 קיבלו אחריות על מעשיהם והורשעו על יסוד הודאתם בכתב אישום מתוקן בעבירות של התפרצות לדירת מגורים, גניבה והחזקת מכשירי פריצה, ואילו נאשם 3 הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של התפרצות לדירת מגורים, גניבה והפרעה לשוטר במילוי תפקידו (נאשם 3 זוכה מעבירה של החזקת כלי פריצה).

הצדדים לא גיבשו הסכמה עונשית ומשכך נשמעו טיעוניהם לעניין נאשם 2 (להלן בגזר דין זה - **הנאשם**) ביום 13.7.14.

ההליכים בעניינם של נאשמים 1 ו-3

2. נאשם 1 הורשע כאמור על יסוד הודאתו בצוותא עם נאשם 2 בעבירות מושא כתב האישום, זאת בעוד שנאשם 3 הורשע בתום שמיעת הראיות בעניינו. לעניין העונש, לא הוצג הסדר וביום 30.9.13 נשמעו טיעוני הצדדים, ועוד באותו היום ניתן גזר הדין בעניינם.

באשר למתחם העונש ההולם, נתתי דעתי לאותם ערכים שנפגעו כתוצאה ממעשיהם של הנאשמים וביניהם, שמירה על רכוש הציבור, פגיעה בפרטיות וערעור תחושת הביטחון האישי של אדם בביתו - מבצרו. כמו כן, העובדה כי העבירות בוצעו בצוותא וכי שלל רב נתפס על הנאשמים השליכה גם היא על קביעת המתחם. לבסוף נקבע מתחם בעניינו של נאשם 1 הנע בין 12 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר, כאשר בעניינו של נאשם 3 נקבע כי המתחם ינוע בין 12 ל-26 חודשי מאסר (בעניינו - המתחם כולל אף את העבירה של הפרעה לשוטר).

3. בהתייחס לעונש המתאים, ותוך מתן משקל לעברם הפלילי המכביד של שני הנאשמים הכולל מאסרים מותנים ברי הפעלה, הטלתי על נאשם 1 עונש של 24 חודשי מאסר הכולל הפעלת מאסר מותנה בן 10 חודשים ורכיבי ענישה נוספים, והטלתי על נאשם 3 עונש של 25 חודשי מאסר הכולל הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים ורכיבי ענישה נוספים. חשוב לציין כי הפער בענישה בין נאשם 1 לנאשם 3, הושפע, בין היתר, גם מההקלה לה זכה נאשם 1 נוכח הודאתו.

ההליך הטיפולי ותסקירי שירות מבחן

4. לאחר הרשעתו הופנה הנאשם לשירות המבחן, וכעת מונחים על שולחני ארבעה תסקירים, וזאת כמפורט להלן:

במסגרת התסקיר הראשון מיום 29.9.13 עולה כי הנאשם, בן 24, רווק, עובד כיום כמנופאי ומתגורר בבית אמו בבאר יעקב. בהיות הנאשם בן 5, נרצח אביו על רקע פלילי. המקרה היווה זעזוע קשה למשפחה ובעקבותיו ערכה האם שינויים שמטרתם להגן על הנאשם ושלושת אחיו. למרות המשברים שחווה, הצליח הנאשם לסיים 12 שנות לימוד ואף השלים שירות צבאי מלא כמכונאי טנקים. מעורבותו של הנאשם בחברה שולית בתקופת גיל ההתבגרות הקשתה על יכולתו להמשיך ולהציב גבולות. בהמשך, ובעקבות התדרדות במצבו, החליטה אמו להעבירו למסגרת של פנימייה צבאית, שם סיים את לימודיו. שירות המבחן התרשם כי מדובר בנאשם צעיר אשר בשנים האחרונות חלה נסיגה במצבו, הבאה לידי ביטוי בהתנהלות שולית פורצת גבולות.

התסקיר מיום 23.1.14 מרחיב את התיאור שנמסר אודות הנאשם ומתאר כי התקופה שלאחר סיום השירות הצבאי אופיינה בחוסר יציבות תעסוקתית וכללית ובקשרים עם חברה שולית. עוד הוערך כי הנאשם "אינו מאופיין בדפוסים עבריינים קבועים ובכוחותיו לנהל אורח חיים תקין". שירות המבחן העריך כי יש מקום לנקוט בגישה שיקומית אשר תאפשר לנאשם לחזק את מאמציו לבצע שינויים באורח חייו, לצד עונש מרתיע המציב גבולות, ומשכך באו בהמלצה להסתפק בעונש מאסר אותו ניתן לרצות בעבודות שירות לצד צו מבחן למשך שנה.

בהחלטתי מיום 26.1.14 ציינתי כי העבירות בתיק דנן מצדיקות ענישה העולה על עבודות שירות למעט במקרה של הליך שיקומי משמעותי. הליך זה לא תואר בתסקירים שהונחו בפניי עד מועד זה, ומשכך הוריתי על עריכת תסקיר משלים אשר יתייחס להליכים טיפוליים ושיקומיים אשר התקיימו

ומתוכננים עוד לנאשם.

התסקיר מיום 31.3.14 חזר וסקר את הרקע המשפחתי המורכב של הנאשם ואת השלכותיו על כלל המשפחה, את עמידתו בהצלחה במסגרות השונות במהלך התבגרותו וכן את ההתדרדרות בשנים האחרונות ביכולתו להתמיד בהצבת גבולות פנימיים כבעבר. עוד עלה כי כיום, הנאשם מכיר במחירים הכבדים אותם עלול לשלם באם ימשיך בהתנהלותו השולית-עבריינית ובצורך שלו בקשר הטיפולי. שירות המבחן ציין כי קיימת התרשמות כי מדובר בנאשם אשר טרם גיבש דפוסים שוליים ובעל יכולת לתפקד באופן נורמטיבי.

מהתסקיר האחרון שהוגש בעניינו של הנאשם (מיום 2.7.14) עולה כי בתקופה שחלפה התמיד הנאשם בניהול אורח יום יציב ומאורגן וניכר כי הינו מגלה אמון כלפי הגורם הטיפולי. עוד התגבשה תמונה כי בחלוף שלושה חודשים המשיך הנאשם בקשר הפרטני עם שירות המבחן **ולצד זה נבחנה האפשרות לשילובו במסגרת קבוצה טיפולית המשלבת מסעות טיפוליים בשטח. על אף שהביע הנאשם תחילה נכונות לקחת חלק בהליך, ניכר בהמשך הקושי של הנאשם לקחת חלק פעיל בקבוצה, ומשכך סבר שירות המבחן כי בשלב זה, בטרם השתלבות כאמור, נכון להמשיך את הקשר עם הנאשם במסגרת מצומצמת יותר בדמות המשך שיחות פרטניות.** שירות המבחן סבר כי הנאשם הוא בעל מוטיבציה לשינוי הזקוק לקשר עם גורם טיפולי בכדי לאפשר לו התפתחות אישית נורמטיבית. לאור האמור חזר שירות המבחן על המלצתו העונשית שלעיל.

טיעוני הצדדים

5. התביעה עתרה להשתת עונש מאסר ממושך על הנאשם לצד רכיבי ענישה נוספים באופן אשר ייתן ביטוי לחומרה שבעבירות. באשר להליך הטיפולי שעבר הנאשם, סברה התובעת כי המקרה שלפנינו אינו מצדיק חריגה ממתחם הענישה. בהתבסס על תסקירי שירות המבחן שהוגשו ניתן ללמוד כי הנאשם אינו בשל לקבוצה טיפולית ולשיטת התובעת, אין בשיחות פרטניות עם קצינת המבחן כדי לענות על החריג הקבוע בתיקון 113.

6. הסניגורית סברה כי העונש לו ראוי הנאשם הינו מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות, וזאת בהתחשב בנסיבות חייו המיוחדות, לקיחת אחריות על מעשיו וחיסכון בזמן שיפוטי, העובדה כי גיליון הרישום הפלילי של הנאשם נקי מרישומים ולאור הדרך השיקומית אותה עבר הנאשם. בהקשר זה נטען כי הנאשם נמצא בקשר רציף ומשמעותי עם שירות המבחן, במסגרתו ערך הנאשם תמורות משמעותיות בחייו. הנאשם מכיר בחשיבות המסגרת עבורו ומגלה מחויבות, כאשר לשיטת ההגנה - אין באי-השתלבותו של הנאשם בקבוצה הטיפולית כדי ללמד על היעדר הליך טיפולי משמעותי.

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

7. בשים לב לעובדה כי מדובר באותו אירוע, באותן נסיבות ובאותה פגיעה בערכים המוגנים, סבורני כי המתחם שנקבע בעניינו של נאשם 1, צריך להיות זהה למתחם שייקבע בעניינו של הנאשם. אזכיר כי ביחס לקביעת המתחם שקלתי את הפגיעה בערכים של שמירה על רכוש הציבור, פרטיות בעלי הדירה, וערעור תחושת הביטחון האישי של אדם בביתו. נסיבות מקרה דנן מלמדות כי המעשים נעשו בצוותא,

תוך תכנון מוקדם, ואלה הניבו שלל רב (אף שהושב בסופו של יום לבעליו נוכח פעילותה הנמרצת של המשטרה). על יסוד האמור לעיל, יש לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 12 חודשי מאסר לבין 24 חודשי מאסר. יצוין כי בתיק זה הוגש ערעור על ידי נאשם 1, אולם ערעור זה נדחה (בהסכמה), כך שניתן לומר כי מתחם העונש שנקבע - אושר בבית המשפט המחוזי.

השיקולים הרלוונטיים לקביעת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש

8. אין חולק כי יש לגזור את עונשו של הנאשם, תוך התחשבות בענישה שנגזרה על נאשמים 1 ו-3 וזאת נוכח כלל האחידות בענישה. נקודת מוצא נוספת היא כי עונשו של הנאשם צריך להיות קל מהעונש שנגזר על נאשמים 1 ו-3 נוכח השוני בעבר הפלילי (כפי שיפורט להלן) ונוכח לקיחת האחריות (בהשוואה לנאשם 3 אשר בעניינו נוהלו הוכחות).

השאלה המרכזית העומדת לפתחי היא האם יש בהליך השיקומי שעבר הנאשם כדי להוביל לחריגה מהרף התחתון של מתחם הענישה, באופן אשר יוביל להטלת עונש מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

אדון בשאלה זאת לאחר סקירת הנתונים הרלוונטיים לענישה ואלה הם:

הודאת הנאשם ונטילת אחריות - מדובר בנאשם שהודה בהזדמנות הראשונה, קיבל אחריות מלאה למעשיו וחסך בזמן ציבורי, ומשכך זכאי להקלה משמעותית בעונשו.

עבר פלילי - כעולה מתסקיר שירות המבחן, לחובת הנאשם הרשעה אחת בעבירה שעניינה פציעה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 334 ו- 335 לחוק העונשין, שבוצעה בחודש יוני 2012, כאשר באותו הליך המתנהל בבית משפט אחר טרם נגזר דינו. דברים אלה מצוינים שכן הקורא את טיעון ההגנה לעונש בפניי יכול היה להבין כי עסקינן בנאשם נעדר הרשעות, ולא כך הוא. לצד האמור לעיל, ברור כי מדובר בנאשם אשר עברו הפלילי קל באופן משמעותי מעברם הפלילי של נאשמים 1 ו-3.

נתונים אישיים - תסקירי שירות המבחן ודברי הסנגורית מלמדים על נאשם בעל נסיבות חיים מורכבות. על אף שבגיל צעיר איבד את אביו בנסיבות טראגיות, הצליח הנאשם לנהל מסגרת חיים נורמטיבית, ואף להתמיד במהלך השנים בקבלת סמכות. עם זאת, בשנים האחרונות נפגמה יציבות זו והוא נעדר יכולת להעמיד לעצמו גבולות פנימיים כבעבר. כיום, הנאשם מנהל סדר יום מאורגן, רכש משאית ועובד לפרנסתו כמנופאי. בנוסף, הנאשם מנהל קשר זוגי יציב ואף התארס לאחרונה. באשר לגילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה, אני נכון להסכים כי מדובר בנאשם שהינו "בגיר-צעיר" על כל המשתמע מכך.

9. לאחר שסקרתי את הנתונים הרלוונטיים, ונתתי דעתי לכלל אחידות הענישה, ועוד מבלי לתת ביטוי למשקל ההליך השיקומי, דומני כי העונש הראוי לנאשם, צריך לשקף את הרף התחתון של מתחם הענישה, דהיינו 12 חודשי מאסר.

כעת, יש לבחון האם ההליך השיקומי שעבר הנאשם מצדיק חריגה לקולא ממתחם הענישה, עד לאותה נקודה בה יוכל הנאשם לרצות את עונשו בדרך של עבודות שירות, כאמור בטיעון ההגנה. יצוין כי תיקון 113 לחוק העונשין מאפשר חריגה ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום הנאשם בשתי חלופות

מרכזיות: הראשונה מתארת מצב בו הנאשם השתקם קרי, עבר הליך שיקומי משמעותי והשנייה מאפשרת חריגה כאמור כאשר קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם.

במקרה שלפנינו סבורני כי על אף שכברת הדרך השיקומית אינה אופטימלית, מצאתי ליתן משקל להמלצת שירות המבחן ולהתרשמותו מהתנהלותו וסיכויי השיקום של הנאשם. אזכיר כי מדובר בנאשם אשר לאורך תקופות ארוכות הצליח, על אף נסיבות חייו הקשות, לנהל מסגרת חיים נורמטיבית ואף עמד בדרישות המסגרות עליהן נמנה. מתסקירי שירות המבחן עולה כי מדובר בנאשם אשר מבין את הצורך בהליך טיפולי בעניינו ובעל מוטיבציה לשינוי. בנוסף, יש טעם מסוים בעמדת קצינת המבחן (בתסקיר מיום 31.3.14) לפיה "הטלת עונש מאסר בפועל ושהות אינטנסיבית בחברת אוכלוסייה עבריינית בוגרת, יחזקו דפוסים עבריינים". ניסיון העבר בעניינו של הנאשם מלמד כי שהות במסגרת חיובית תורמת לתפקודו היציב, אולם מעורבותו בחברה שולית מובילה לפריצת גבולות והסתבכות בפלילים. העובדה כי מדובר בנאשם הנמנה על אוכלוסיית ה"בגירים - צעירים" רלוונטית גם היא ומצדיקה מתן משקל מוגבר לשיקול השיקומי, גם אם ניתן היה לצפות למעורבות פעילה יותר של הנאשם בהליך השיקומי.

יש לראות כי החריגה ממתחם העונש ההולם אינה כה משמעותית, אלא נמדדת במספר חודשים, כך שהפגיעה באינטרס הציבורי ובעקרון ההלימה היא פגיעה מידתית, ולעומת זאת - יש באותה חריגה כדי להעניק לנאשם סיכוי לשנות דרכיו ולהתמיד בניהול אורח חיים נורמטיבי.

בהקשר זה סברתי כי נכון יהיה להטיל על הנאשם עונש מאסר לתקופה המכסימלית אותה ניתן לרצות בעבודות שירות, מבלי לנכות את תקופת מעצרו (כחודש ימים) כך שהלכה למעשה - עונש המאסר יעמוד על 7 חודשים, דהיינו חריגה של 5 חודשים מהעונש לו היה ראוי הנאשם אלמלא ההליך השיקומי. הטלת עונש מאסר בדרך של עבודות שירות תאפשר גם הטלת צו מבחן, במסגרתו יוכל שירות המבחן לעמוד בקשר טיפולי עם הנאשם, וממילא - לאורך תקופת הפיקוח וככל שהנאשם יפר את תנאי צו המבחן, ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולגזור את דינו מחדש.

סיכום

10. על יסוד האמור לעיל, ולאחר ששקלתי את כלל הנתונים, מצאתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 6 חודשי מאסר שיבוצעו בדרך של עבודות שירות במרכז יום לקשיש, דובנוב 17, חולון. הנאשם יתייצב ביום 12.1.2015 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות שירות לצורך ריצוי עונשו.

ב. מאסר למשך 6 חודשים, אולם הנאשם לא ישא עונש זה אלא אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת רכוש מסוג פשע.

ג. מאסר למשך 4 חודשים, אולם הנאשם לא ישא עונש זה אלא אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת רכוש מסוג עוון למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק העונשין.

ד. קנס בסך ₪ 1,500 או 15 ימי מאסר תמורתו לתשלום עד לא יאוחר

מיום 1.12.14.

ה. אני מעמיד את הנאשם בפיקוח שירות מבחן לתקופה של 24 חודשים. מובהר לנאשם כי היה ויפר את תנאי צו המבחן, ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט ולהוסיף על עונשו.

ו. ניתן צו כללי למוצגים לשיקול דעת קצין משטרה.

זכות ערעור לביהמ"ש המחוזי בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח עותק גזר הדין לשירות המבחן.

ניתנה היום, 9.11.2014, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט
סגן נשיאה